Stockholms läns landsting

FÖRSLAG 2015:67

LS 1412-1499

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2014:15 av Nanna Wikholm m.fl. (S) om en BRT-modell för Stockholm

(Motionen tidigare felaktigt benämnd 2014:13 i handlingarna)

§ 207
Motion 2014:15 av Nanna Wikholm m.fl. (S) om en BRT-modell för Stockholm
LS 1412-1499

Ärendebeskrivning

Nanna Wikholm m.fl. (S) har den 16 december 2014 lämnat en motion 2014:15 om att ta fram en modell för Bus Rapid Transport (BRT).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 31 augusti 2015
Motion 2014:15
Trafiknämndens protokollsutdrag den 8 september 2015
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 23 juni 2015

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 16 september 2015 (bilaga).
Bifall från ordföranden Torbjörn Rosdahl (M) till landstingsrådsberedningens förslag att anse motionen besvarad.
Bifall till motionen från Erika Ullberg (S).
Bifall till landstingsdirektörens tjänsteutlåtande från Susanne Nordling (MP).
Bifall till första att-satsen i motionen från Gunilla Roxby Cromvall (V).

Proposition

Ordföranden frågar på vart och ett av de framställda yrkandena och finner att landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningens förslag.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Reservation
Erika Ullberg (S), Anders Lönnberg (S), Johan Sjölander (S), Tove Sander (S) och Tara Twana (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för sina egna yrkanden.
Susanne Nordling (MP), Tomas Eriksson (MP) och Malin Karlsson (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för sina egna yrkanden.

Ojusterat

Gunilla Roxby Cromvall (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Särskilt uttalande

Per Carlberg (SD) anmäler ett särskilt uttalande från Sverigedemokraterna till protokollet (bilaga)

Beslutsexpediering:
Landstingsfullmäktige
Akt

Ojusterat

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2015-09-16

LS 1412-1499

Landstingsstyrelsen

Motion 2014:13 av Nanna Wikholm m.fl. (S) om en BRT-modell för Stockholm

Föredragande landstingsråd: Kristoffer Tamsons

Ärendebeskrivning

Nanna Wikholm m.fl. (S) har den 16 december 2014 lämnat en motion 2014:13 om att ta fram en modell för Bus Rapid Transport (BRT).

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Kollektivtrafiken i Stockholm ska vara punktlig, tillgänglig och trygg. Med utgångspunkt i att Stockholmsregionen växer, byggs också kollektivtrafiken ut. I takt med att fler bostäder byggs och arbetstillfällen skapas pågår det ett målmedvetet arbete för att säkerställa att kollektivtrafiken ska komma fler betalande resenärer till del.

Motionen landar i slutsatsen att Stockholms läns landsting behöver en modell för BRT. I de många utredningsarbeten kopplat till utbyggd kollektivtrafik utreds bland annat BRT som alternativ. Här kan som exempel nämnas programstudien för Spårväg Syd.

Det primära måste vara funktionen och inte tekniken. Att välja tekniska lösningar före avsedd funktion är farligt och medför höga risker och kostnadsökningar.

Landstingsfullmäktige har på sitt sammanträde i juni 2015 avslagit yrkanden som rör att Stockholms läns landsting ska ta fram en modell för

BRT. Till yttermera visso arbetar Stockholms läns landsting och Trafikförvaltningen målmedvetet för att fler människor i Stockholmsregionen ska kunna åka kollektivt. Arbetet för att bygga ut och förstärka kollektivtrafiken pågår därför alltjämt.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 31 augusti 2015
Motion 2014:13
Trafiknämndens protokollsutdrag den 8 september 2015
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 23 juni 2015

Torbjörn Rosdahl

Kristoffer Tamsons

Carl Rydingstam

Stockholms läns landsting

SVERIGEDEMOKRATERNA **SÄRSKILT UTTALANDE**

(LS 1412-1499) 2015-10-06

Särskilt uttalande angående motion 2014:15 av (S) om en BRT-modell för Stockholm

Sverigedemokraterna delar i betydande utsträckning Landstingsrådsberedningens bedömning att med Trafikförvaltningens skrivningar kan motion 2014:15 av (S) om en BRT-modell för Stockholm anses besvarad. Dock tar motionen upp inte bara BRT-lösningar utan också dubbelledade bussar – något som Trafikförvaltningen inte berör överhuvudtaget i svar. Därmed anser Sverigedemokraterna att svaret från Trafikförvaltningen är ofullständigt.

BRT (Bus Rapid Transit) är ett sätt att organisera kollektivtrafik med buss. Detta kan göras på olika vis och omfatta åtgärder av olika grad av omfattning. Detta kan handla om att inrätta särskilda bussfiler eller tom bussgator, att signalpriorietera bussar, bygga särskilt utformade hållplatser och rent av stationer enbart för bussar med mera.

Dubbelledade bussar är ett resultat av teknisk utveckling. Bussarna som introducerades i trafik i Sverige (Malmö) under år 2014 består av tre segment och är därmed längre. Trots sin längd tar dessa bussar sig fram med en förbluffande smidighet i även relativ tät stadsbyggelse, inte minst tack vare styr- och reglertekniska framsteg.

Sverigedemokraterna menar att dubbelledade bussar skulle kunna fungera som ett alternativ till spårväg på flera av tilltänkta sträckningar. Detta dock utan man nödvändigtvis inlemmar bussarna i ett BRT-system – som vi bedömer vara förhållandevis kostsamt. Dubbelledade bussar kan sättas i trafik utan alltför stora kringarrangemang. Vi kommer driva denna fråga i landstinget framöver. Det gör att vi avstår från att driva frågan i det här sammanhanget.

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-08-31

LS 1412-1499

Handläggare:
Clara Wahren

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -09- 04
Dnr LS 1412-1499
Rotel III

Motion 2014:13 av Nanna Wikholm m.fl. (S) om en BRT-modell för Stockholm

Ärendebeskrivning

Nanna Wikholm m.fl. (S) har den 16 december 2014 lämnat en motion 2014:13 om att ta fram en modell för Bus Rapid Transport (BRT).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 31 augusti 2015
Motion 2014:13
Trafiknämndens protokollsutdrag den 8 september 2015
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 23 juni 2015

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Motionärerna föreslår studier kring Bus Rapid Transfer (BRT). I budget 2016, LS 2015-0039 avslogs yrkanden med motsvarande innehåll. Trafikförvaltningen utreder kontinuerligt olika trafikeringsalternativ där BRT är ett alternativ. Mot bakgrund av detta föreslås motionen anses besvarad.

Bakgrund
Nanna Wikholm m.fl. (S) föreslår i en motion landstingsfullmäktige att uppdra åt trafiknämnden att ta fram en modell för Bus Rapid Transport (BRT) för Stockholms läns landsting samt att genomföra BRT-studier av stomnätplanens linjer M och N.

Överväganden
Trafikförvaltningen behöver ständigt utreda och väga olika trafikeringsalternativ med olika trafikslag mot varandra för att uppnå största möjliga resenärsnytta till en rimlig kostnad. Under utredningstiden varken utesluts eller förordas något specifikt trafikslag utan alla utreds likvärdigt. I utredningsarbetet med Spårväg syd ingår BRT som ett alternativ.

I budget 2016, LS 2015-0039 avslogs följande yrkanden:

- yrkande 3 lagd i trafiknämnden: *att uppdra åt trafiknämnden att ta fram en modell för BRT-trafik Stockholms län*

- yrkande 36 lagd i landstingsstyrelsen: *att inleda studier för att undersöka möjligheterna kollektivtrafikförsörja linjerna motsvarande Spårväg Syd, Tvärbanan Norr, Kistagrenen, Spårväg Stomlinje 4 och Roslagsbanan förlängning till Arlanda med Superbussar/BRT*

- yrkande 39 lagd i landstingsstyrelsen: *att ge trafikförvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheterna att söka medfinansiering över stadsmiljöavtalen för utökat nybyggande av infartsparkeringar och projekt med dubbelbussar /BRT*

- yrkande 40 lagd i landstingsstyrelsen: *att uppdra åt trafiknämnden att utreda en snabbussutbyggnad av BRT-modell på Södertörn och vidare planering av den så kallade Stockholmsbågen*

- yrkande 41 lagd i landstingsstyrelsen: *att genomföra BRT-studier av stomnätsplanens linje N och M samt påbörja investeringar mot BRT*

Landstingsstyrelsens förvaltning föreslår mot bakgrund av detta att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet ger inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012 – 2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -12- 16
Dnr. LS1412-1499

MOTION
2014-12-16

2014:13
Rote I III

Motion av Nanna Wikholm (S) m.fl. om en BRT-modell för Stockholm

Socialdemokraterna vill bygga ut kollektivtrafiken där behoven är störst och där vi har bäst möjligheter att få fler betalande resenärer. Tunnelbanan är vårt mest kapacitetsstarka trafikslag och står tillsammans med pendeltåget för den stora delen resande till och från länets centrum. Tunnelbanan behöver byggas ut när Stockholm växer och kan inte ersättas av snabbspårväg (light rail) eller busstrafik. Däremot behöver den tunga spårtrafiken till och från kärnan kompletteras med snabba och effektiva tvärförbindelser i olika nivåer i länet likt tvärbanans sträckning idag i det centrala bandet.

På kort sikt är det bara busstrafiken som snabbt kan utökas och åtgärder för bättre framkomlighet vidtas av kommunerna på centrala stråk. På sikt behövs dock mer kapacitetsstarka alternativ. Snabbspårväg utreds i vissa fall och kan ge bra möjligheter men har ganska höga investeringskostnader.

För att kunna utveckla kollektivtrafiken i den takt som krävs för att stärka Stockholms tillväxt och attraktionskraft behövs nytänkande. Vi behöver pröva kostnadseffektiva lösningar. BRT-system är ett sådant alternativ som visat sig vara framgångsrikt internationellt. Tekniken är beprövad, har en lägre investerings- och driftkostnad än spårväg men högre kapacitet än vanlig busstrafik.

Det finns flera olika modeller från Europa och Sydamerika där ~~man~~ fullskaliga BRT-lösningar valts istället för spårtrafik till modeller som snarare kan kallas BRT-light. I grunden handlar en BRT-lösning om ett antal faktorer som kan kombineras och utvecklas i olika grad:

- Längre fordon (dubbelledade bussar som kräver rakare körsträckor etc)
- Egna körfält (mer eller mindre del av sträckan)
- Signalprioritering
- Spårliknande hållplatser med snabb på/avstigning vid alla dörrpar
- Färgmarkering i vägbanan för spårvägseffekt

BRT-trafik har egna signalsystem och spårliknande hållplatser men är mer flexibel än en spårlösning. Beroende på fordon och turtäthet kan kapaciteten nästan mäta sig med en spårvagn. En BRT-lösning är däremot billigare än en spårlösning, både som investering och i drift. Kapaciteten beror på fordonens längd, drivmedel och möjlig

turtäthet. Förutsättningarna lokalt avgör vilka möjligheter som finns. De längsta fordonen med högst kapacitet kan ha problem med halka och snö på våra breddgrader. Därför behövs ett färdigt koncept som bygger på en analys av Stockholms möjligheter och begränsningar.

I vissa fall kan delar av konceptet användas men målsättningen måste vara att konceptet ska användas i sin helhet för bästa effekt. Det skapar också tydlighet gentemot kommunerna avseende vilken motprestation i form av åtgärder i gaturummet som förväntas för att erhålla kapacitetsstark kollektivtrafik.

I den stomnätsplan som utarbetats för Stockholm ingick som ett av syftena att ge exempel på BRT-koncept för Stockholm. Den innehåller intressanta exempel och konstaterar att principerna för BRT stämmer väl överens med principerna för stomtrafik i Stockholms län. Det är nu dags att ta nästa steg och utveckla ett koncept som kan användas i stomnätet där resandeunderlaget pekar på att högre kapacitet än vanlig busstrafik behövs. Konceptet måste innehålla lösningar anpassade till SL:s system och infrastruktur som möjliggör de faktorer som nämnts i listan ovan.

För att driva utvecklingen framåt föreslår Socialdemokraterna även att Trafiknämnden uppdras att ta fram exempel på konkreta förslag. Mot bakgrund av det planerat kraftigt bostadsbyggande och behovet av bättre tvärförbindelser på södra sidan pekar vi ut två sträckningar för vidare BRT-studier, stomnätsplanens linjer M och N. Stråken utgör viktiga tvärförbindelser som knyter Nacka/Värmdö med Tyresö, Stockholm söderort, Huddinge, Botkyrka och kan samspela väl med en framtida kapacitetsstark kollektivtrafik på Södertörn.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige besluta

att uppdra åt trafiknämnden att ta fram en modell för BRT för Stockholms läns landsting

att uppdra åt trafiknämnden att genomföra BRT-studier av stomnätsplanens linjer M och N

Stockholm den 16 december 2014

Nanna Wikholm (S) Erika Ullberg (S)

Jens Sjöström (S) Rolf Lindell (S)

Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 8/2015

Sammanträdesdatum
2015-09-08

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -09- 09
Dnr LS 1412-1499

Datum för justering: 2015-09-08

Datum för anslag: 2015-09-09

Kristoffer Tamsons (M)
Nanna Wikholm (S)

---

§ 136

Yttrande över motion 2014:15 av Nanna Wikholm (S) m.fl. om en BRT-modell för Stockholm
(TN 2015-0471)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande 2015-08-13 från förvaltningschefen.

I ärendet yttrade sig Kristoffer Tamsons (M), Nanna Wikholm (S), Rickard Wall (SD), Gunilla Roxby Cromvall (V) och Conny Fogelström (S).

YRKANDEN

1) bifall till förvaltningschefens förslag
2) bifall till S- och V-ledamöternas återremissyrkande, bilaga 6, till vilken SD-ledamoten anslöt sig till.
3) S-ledamöterna yrkade bifall till motionen 2014:15

Ordföranden ställde proposition om yrkanden och fann att ärenden skulle avgöras denna dag samt att trafiknämnden bifallit förvaltningschefens förslag.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt

att som yttrande till landstingsstyrelsen förvaltning överlämna detta tjänsteutlåtande, samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

forts.

RESERVATION

S- och V-ledamöterna reserverade sig mot beslutet.

Vid protokollet

Ingela Svanberg Ohlsson

Exp.
Landstingsstyrelsens förvaltning
Registraturen TF

Stockholms läns landsting
SOCIALDEMOKRATERNA
VÄNSTERPARTIET

FÖRSLAG TILL BESLUT

2015-09-08

Trafiknämnden, ärende 11

Yttrande över motion 2014:15 av Nanna Wikholm (S) m.fl. om en BRT-modell för Stockholm

Att hitta kostnadseffektiva, moderna lösningar som utvecklar kollektivtrafiken i Stockholms län är ett huvuduppdrag för trafiknämnden och dess förvaltning. Det finns ett brett politiskt intresse för att BRT skulle kunna vara en sådan möjlighet i Stockholmsregionen.

Inom förvaltningen finns kunskap och erfarenheter som skulle vara till gagn i den fortsatta diskussionen om BRT inom landstinget och i fullmäktige. Tyvärr delges inte detta i motionssvaret, utan här finns enbart en hänvisning till en del av ett budgetbeslut för ett enskilt år. Det är beklagligt då detta är en fråga som berör flera år och som det borde gå att hitta ett gemensamt arbete kring.

Vi vill också erinra om trafiknämndens eniga beslut i mars om att i det fortsatta arbetet med ansökningar för stadsmiljöavtal inkludera försök med BRT i Stockholm för bättre tvärförbindelser i exempelvis Söderort och på Södertörn.

Trafiknämnden föreslås besluta

att återremittera ärendet

Strategisk utveckling

Handläggare
Jens Plambeck
08-686 16 51
jens.plambeck@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-08-13
Version

Trafiknämnden
2015-09-08, punkt 11

Ärende/Dok. id.
TN 2015-0471

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Yttrande över motion 2014:15 av Nanna Wikholm (S) m.fl. om en BRT-modell för Stockholm

Ärendebeskrivning

Nanna Wikholm (S) m fl. har i en motion skrivit om att de önskar att landstingsfullmäktige ska besluta att uppdra åt trafiknämnden att ta fram en modell för BRT för Stockholms läns landsting samt genomföra BRT-studie av stomnätsplanens linje M och N.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande den 13 augusti 2015
Motion från Nanna Wikholm (S) m.fl. om en BRT-modell för Stockholm

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att som yttrande till landstingsstyrelsens förvaltning överlämna detta tjänsteutlåtande, samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Förvaltningens förslag och motivering

Nanna Wikholm (S) m.fl har i en motion daterad 16 december 2014 framfört att de önskar föreslå trafiknämnden att föreslå landstingsfullmäktige att besluta om att utreda möjligheterna att köra BRT på stomnätsplanens linjer M och N samt att ta fram en BRT-modell för Stockholm. Trafikförvaltningen har redan utrett dessa frågor inom ramen för Stomnätsplanen och förstudien av Spårväg syd.

Vid landstingsfullmäktiges budgetbeslut 16-17 juni 2015 avslogs motion 3 avseende att ta fram en modell för BRT-trafik i Stockholms län, motion 36 avseende att inleda studier för att undersöka möjligheterna kollektivtrafikförsörja linjerna motsvarande Spårväg Syd, Tvärbanan Norr, Kistagrenen, Spårväg Stomlinje 4 och Roslagsbanans förlängning till Arlanda med

Superbussar/BRT samt motion 41, att genomföra BRT-studier av stomnätsplanens linje N och M samt påbörja investeringar mot BRT. Därmed får motionen anses besvarad.

Bakgrund
Nanna Wikholm (S) m.fl. vill bygga ut kollektivtrafiken i Stockholm län. I motionen framför skribenterna att de vill ta fram en modell för BRT för Stockholm samt utreda möjligheten att köra BRT (Bus Rapid Transport) på stomlinjerna M (Kungens kurva–Skärholmen–Fruängen–Älvsjö–Gullmarsplan–Sickla–Nacka C–Orminge) och N (Norsborg–Flemingsberg–Huddinge–Högdalen–Hökarängen–Sköndal–Skarpnäck–Tyresö).

Trafikförvaltningen behöver ständigt utreda och väga olika trafikeringsalternativ med olika trafikslag mot varandra för att uppnå största möjliga resenärsnytta till en rimlig kostnad. Under utredningstiden varken utesluts eller förordas något specifikt trafiklag utan alla utreds likvärdigt. I utredningsarbetet med Spårväg syd ingår BRT som ett alternativ. Den kommunala självbestämmanderätten i planfrågor gör att en satsning som denna måste ske i mycket nära samarbete med berörda kommuner och är helt avhängigt deras insatser. En nationell guideline för BRT har tagits fram av X2AB tillsammans med ett flertal olika aktörer varav trafikförvaltningen är en. Detta dokument kan användas som grund för en BRT-lösning i Stockholmsområdet men de geografiska och lokala förutsättningarna är avgörande för vilken BRT-modell och vilket trafikslag som kan användas på platsen.

Trafikförvaltningen anser motionen besvarad genom Landstingsfullmäktiges budgetbeslut den 16-17 juni 2015, punkten 3, 36 och 41.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslut om avslag till motionen har inga ekonomiska konsekvenser.

Sociala konsekvenser
Beslutet om avslag till motionen har inga sociala konsekvenser.

Konsekvenser för miljön
Beslut om avslag till motionen har inga miljömässiga konsekvenser.

Ragna Forslund
Tf förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling